

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **2** CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, num. 20, botiga. **BARCELONA.**

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, 8 rals, Cuba Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

LA CASA NOVA.

La situació actual vá pujar al poder lo dia vuit de febrer de mil vuit cents vuitanta hu, ó com si diguessem: aviat farà set mesos.

De manera que las Còrts que are neixen son set-mesonas. Lo part ha sigut laboriós en extrém. Alguns diputats han sortit del cos electoral per medi del *forceps*, uns de una sola estrabada, altres fent l'operació, ab molt perill de la partera. Lo cos electoral ha resistit com un héroe y no es estrany, porque 'l tenen ja tant acostumat á aquests estrachs, que al últim s' ha arribat á tornar masell.

¡Qué volen ferhil!
L' hi falta la forsa vital, l' hi falta l' energia, l' hi falta sobre tot la sensibilitat.
Qui mana, mana; y en aquest sentit surten los diputats com fets ab motillo, y pitjor qui s' hi encaparra.

Fa dos anys y mitj que de nom manava en Martínez Campos y de fet manavan en Cánovas y en Romero Robledo. Vingú com are l' hora del part ¿qué vá succehir?

Lo que succeheix sempre en semblants cassos: que 'ls testos se semblan á las ollas, y va neixe una majoria canovista y un esquadró d' húsars, uniformat y tot, y ab las alforjas ben plenas de municions de boca y de municions de guerra.

Avuy mana en Sagasta ¿qué ha succehit?

Quo ha nascut una majoria sagastina numerosa, immensa, capás d' esmicolar á tots los enemichs de la fusió.

Poblacions hi ha hagut com Sabadell, qu' en dos anys y mitj han cambiat radicalment d' opinió. En temps de 'n Cánovas eran canovistas y per 1070 vots (tots los del cens) votavan á un conservador. Avuy, en temps de 'n Sagasta, per 1070 vots (tots los del cens) votan á un constitucional.

Y s' ha de pendre aixís, porque lo necessari, lo indispensable es que tinguem un Congrés.

Con que, ja ho veuen, ja 'l tenim.

Are vé la segona part y aquesta es l' interessant. ¿Qué farán las Còrts próximas á reunirse? Per una part es casi inútil la pregunta. ¿Qu' es lo que fan las criaturas aixís que neixen? Mamar.

Alguns dels diputats están enderrarits y es pre-cis que 'l presupuesto no 'ls hi escatimi l' alimentació necessaria, si es que 'l govern vol contar ab

unas Còrts robustas, per més que aquestas Còrts sigan set-mesonas.

Pero... ¿y després?
Després venen las necessitats del país, y ¡ay de las Còrts, ay del govern si no las atenen!

Que 's recordin de las Còrts conservadoras. Ellas també ván buscar los destinos, las gangas, las posiciones, los sous, los cotxes, la manera de fer figura y de recompensar als amichs y als parents, y als coneguts.

Peró mentres tant, totas aquellas conquistas de la revolució de Setembre, la llibertat de imprenta, lo matrimoni civil, lo sufragi universal, lo dret de reunió y de associació, lo jurat, l' independència del municipi y de la provincia, y otras y otras, que ja estavan implantadas en lo país, l' una darrera de l' altra van anar cayent per terra, sustituidas per lleys reaccionarias y escandalosas, que tot ho limitavan: los drets del individu, las exigencias de la familia, los furs de la conciencia, las garantías de la justicia y l' iniciativa dels Ajuntaments y de las Diputacions provincials.

De manera que aquella situació feya la séva: menjava y destruhia.

Aquesta conducta indica clarament la que han de seguir las Còrts qu' están á punt de reunirse. Si nosaltres estiguésem encarregats d' obrir per ellas un bon camí, ab dos paraulas ne tindriam prou:

«Menjén; pero reconstruhit.»
No 'ns doidran los bossins, si á vosaltres devém la destrucció de totas las trenyinas fabricadas per las aranyas conservadoras.

Repasáu los discursos que pronunciavau quan érau á l' oposició y cumpliu las vostras promeas. Ampliéu lo sufragi y donéu al cos electoral més garantías per alcansar la legalitat y la moralitat en las elecciones. Féu que no sigan possibles ni las sorpresas, ni las coaccions, ni 'ls miracles, ni las resurreccions, ni las carrabinas del secretari de Senmanat, ni las raspaduras de las actas de Berga y de Sant Feliu, ni las actas dobles de Castellersol.

Aboliu la lley de imprenta; féu que la tolerancia religiosa que concedelx la Constitució 's confonga ab la llibertat de cultos, sense que tingan d' amargarse 'ls que no sigan católichs, talment com si fossen criminals.

Vinga 'l matrimoni civil y la secularisació dels cementiris, que tregui de las mans del clero aquestas armas formidables.

Que 'l que vulga associarse tinga una lley que l' ampari.

Que entenga 'l jurat del coneixement de tots los delictes, porque siga la conciencia pública la que falli y no las cavilacions ocultas, fillas de la lletra més que del esperit de las lleys.

Finalment que la provincia y 'l municipi se governin per sí mateixos en tot lo que no s' oposi á las lleys generals de la nació; nombrantse aquella la sévas comissions provincials y aquest últim los

séus arcaldes, ab tota la llibertat que 'ls es deguda.

¿No héu dit mil vegadas que voliau la Constitució de 1869?

Donchs aquest es lo camí de anarhi, sense sotregadas, sense perills, sense violencias.

Espanya necessita regenerarse: vingan reformas y vingan aviat.

Si deixéu en péu l' obra conservadora, no 'us estranyéu pas de lo que succeheixi.

Los conservadors guardan las claus de la casa, y al primer descult que tinguem, se 'ns ficarán á dintre y 'as treuran al carrer.

La prudencia aconsella tirar la casa á terra y ferla nova y assegurada.

P. K.

CARRETERAS Y CARRILS.

No es veritat que faria riure una ciutat molt bonica, molt gran, ab magnífichs edificis y hermosos passeigs; pero que no tingués ni portas per entrar á las casas, ni escalas per pujar als pisos?

Donchs també fá riure, si no fá llástima, una nació molt ben dotada per la naturalesa, molt productora, molt fértil, que conti ab ferro-carrils per crusarla en totas direccions en vint y quatre horas; pero que no tinga camins ni carreteras per anar de las estacions y pobles de la via á las demés poblacions del interior, ni per unir los centros productors de las comarcas abont no hi ha ferro-carrils.

No tenen més que passar la vista pe'ls futurs presupuestos, y 's convencerán ab molta facilitat de que Espanya es una de las nacions que 's troban en aquest cas.

Y si no volen cansarse emprenent una lectura tant pesada y molestosa, ja que en aquest temps lo viatjar es una cosa molt agradable, agafan lo tren y se 'n van per qualsevol via á corre per aquestos mons de Déu.

Mentres vajan repapats en lo wagó, benehirán aquest sigle del progrés que tants miracles ha fet y tantas comoditats proporciona; pero tant bon punt deixin lo tren pera pujar en cotxe ó tartana, no podrán menos de confessar lo seu desengany, y fer amargas reflexions sobre 'l destino d' una nació que té millons per gastarlos en ferro-carrils, y hasta en hipódromos, y no té quatre quartos pera obrir bonas carreteras.

No vajan ara vostés á assegurar que nosaltres síguem enemichs de las vías férreas; res d' aixó. Sempre saludém ab goig lo pas de la febril locomotora; pero aixís com la pluja que cau en terre-

no estéril resulta infructuosa, del mateix modo la abundancia de ferro-carrils en un país sense carreteres, es, si no inútil, al menos no tant profitosa com podria y deuria ser.

Tot lo que t'agrada lo pensar que las mercaderias y 'ls viatjers fan en una hora lo camí d'un dia, t'agrada lo considerar que després aquests viatjers y aquestes mercaderias fan en un dia lo camí d'una hora.

Respecte á aquest assumpto, nosaltres professém los principis d'aquell que per conseguir la nivellació social volia que 'ls jechs s'igualesin á las levitas, no tallant los faldons á las levitas, sino cusint faldons als jechs.

Es á dir: no demaném que 's fassan méns carrils, sino que 's fassan més carreteras.

Vostés no han de fer més que considerar la facilitat ab que 's troban capitals pera construir vias férreas, que si bé serveixen á la nació, favoreixen molt més á interessos particulars; y la lentitut ab que 's fan las carreteras, que no produheixen res á ningú, perque son un poderós element pe'l desarrollo de la riquesa del país.

Sens dupte que no hi ha cap nació tant escassa com la nostra en dotar lo ministeri de Foment.

Fransa, la desgraciada Fransa, que desde que no té reys ni emperadors está deixada de la mà de Déu, gastará l'any que vé 500 millions en obras públicas, després de haverne gastat 400 en tot l'any actual.

La petita Bélgica, que té un presupuesto total de 272 millions, ne gasta 98 pe'l ministeri de Foment; es dir, la tercera part del gasto total.

Y Espanya que té un presupuesto quatre vegadas més gros que 'l de Bélgica, Espanya que sense contar los crèdits extraordinaris gasta 836 millions, no 'n té per las obras públicas més que 36, es dir... una miseria.

Lo mal ja vé de lluny. En aquest ditxós país la política ho absorbeix tot, y las obras d'interés general qu'están á cárrech del Estat, no poden ferse perque 'l ministre no té temps per ocupar-se'n y perque 'l Hisenda necessita 'ls diners pera pagar interessos, sous y cessantías.

Si l'Estat hagués tingut de fer los ferro-carrils, es molt probable que, avuy per avuy, encara 'ns hauríam de contentar mirantlos pintats en estampas.

Pero la iniciativa particular, impulsada en moltes ocasions per l'afany de lucro, ha dotat á Espanya de tantas y tantas vias férreas que ara, no sapiguem per hont ferlas passar, las etziban al mitj dels carrers dels *ensanques*.

Aixó hauria d'estudiarse.

Es molt bonich assentarse en un wagó de primera, crusant l'espay ab rapidés vertiginosa, trepitjant ponts sorprendents, travessant túnels admirables; pero es molt trist baixar del tren, y, en lloch de trobarse, com en altrás nacions, ab carreteras planas com la palma de la mà, tenir d'enfonzarse en tenebrosos barranchs y caminets terribles, enfilats sobre las ancas d'un miserable burro.

Aixó del burro, es veritat, fá molt conservador; pero no es propi d'aquest sigle frenétich, en que 'ls medis de locomoció y transport son tant rápids, y en que tothom vá en cotxe, exceptuant los gossos que van en carretó.

¿Tindrán en compte 'ls governs las necessitats urgents del país, tocant al ram de carreteras?

Molt temém que no. De carrils no 'n faltarán: sempre 's trobará qui arriscará un capital pera triplicarlo en poch temps fent... operacions estranyas, y sempre la miseria d'Espanya anirà creixent, y sempre las fonts de riquesa y benestar anirán assecantse poch á poch.

Llavors, quan no tinguem res que pelar, podrém fer lo que deya un: anar á demanar caritat en ferro-carril.

FANTÁSTICH.

Madrid ha sigut prés un capellá pèl delicté de dir dugas missas en un sol dia.

Avís als capellans: no convé que sigan massa treballadors, no convé que fassan doble jornal.

A San Feliu de Llobregat vá apareixe un acta

raspada. Era l'acta de Rubí qu'en la casilla del Sr. Elías duya 60 vots en lloch de 40.

A Berga *idem de lienzo*. L'acta de Casserras, en virtut de dugas raspaduras, donava 'ls vots de 'n Bonanza á 'n Marin y 'ls vots de 'n Marin á 'n Bonanza.

Ja 'n venhen: per matar á un home se necessita un tiro ó bé una ganivetada.

Per matar á un diputat basta ab una raspadura.

En l'escrutini de Castelltersol ván sortir actas dobles de Sentmanat y de Mura.

¡Quan jo dich que aném progressant!

Ja s'aplica 'l càlcul mercantil y la partida doble als escrutinis electorals.

Lo compte de Parcent, derrotat á Huesca per en Castelar, diu que vol ferse liberal-conservador.

L'un bunyol darrera del altre.

Primer bunyol: lluytar contra 'l gran tribuno de la democracia.

Segon bunyol: ferse liberal-conservador.

Per aquest camí al compte de Parcent no l'hi sortiran los *comptes*.

Ha sortit la *Gaceta* demanant 45.000 homes del últim reemplaç.

Alguna cosa havém guanyat. Durant los governs de 'n Cánovas ne demanava 65.000.

Lo govern liberal estalvia las llágrimas de 20.000 mares de familia.

Que Déu l'hi pagui.

En Cánovas ha parlat en lo seno de la confiansa. Ha rebut la visita de un redactor del *Temps* de París y l'hi ha contat tot lo que pensava.

Va dir que la democracia es impotent.

Que 'ns donga 'l sufragi universal y l'hi explicarem.

Va anyadir que no creya ab cap més sublevació carlista mentres se mantingan las franquicias de l'Iglesia y la bona amistat ab Roma.

Y un altre cosa, Sr. Cánovas: las oficinas plenas de lastre carlista.

«No desespero del porvenir dels conservadors, vá dir en Cánovas. Portém sobre 'ls nostres adversaris la ventatje de saber lo que volém, de no coquetejar ab la revolució y de trobarnos perfectament d'acort y units.»

Pero portan la desventatje de dejunar.

No tots cobran cessantía, Sr. Cánovas.

Gambetta ha dirigit una carta als seus electors de Belleville, acceptant l'honra de representarlos.

En aquesta carta s'hi llegeix:

«La premsa exagerada, los crits furibundos dels demagogos y 'l sarcasme dels reaccionaris vensuts no podrán debilitar á la majoria republicana, resolta á seguir los consells de la sana rahó y alentar una política reformadora y ferma, sabia, leal, metódica y forta com la que sense vacilacions seguirém; una política que no estiga á mercé de evolucions desvergonyidas. Respecte tindrem á la voluntat del país, no volém res per la forsa, y retxassant als utopistas retrógrados contribuïrem sempre al progrés republicá ab todas las nostras forsas.»

En Gambetta es un gran home: ho diu y ho fá.

En las eleccions que s'han celebrat á Fransa los monárquichs que tant envalentonats estavan, han perdut cinquanta puestos.

Avants de las eleccions deyan que farian un procès de tots los abusos que 's cometessin.

Pero després de las eleccions callan, y no per falta de llibertat, sino per falta d'abusos.

¡Pobres monárquichs! A la seva edat perdre 50 puestos!

En las més próximas eleccions no 'n surtirá un per llavor.

En molts païssos l'agrám mata al arbre de la llibertat; á Fransa l'arbre de la llibertat mata l'agrám.

No es estrany lo fracás dels legitimistas.

Lo duch de Chambord es un pretendent coix, y ja ho diu lo ditxo:

—Qui vá ab un coix al cap del any es tant coix com ell.

Per més que deyan los neos, lo Papa no 's mou de Roma.

Roma es la ciutat eterna, y 'l Papa s'hi eternisa.

«Terrible dilema, diu un periódich extranger. Si 'l Papa se 'n vá de Roma, 's pert la fé y mor lo

papat; si 'l Papa no 's mou de Roma, los neos dihen que morirá 'l Papa á mans dels impiós.»

En un poble de la provincia de Vitoria los feligresos s'han escandalisat al saber que 'l rector, per 500 rals se vá vendre la custodia á un d'aquells que compran galones de oro y plata.

Devia ser robellada, y are aquest rector podrá dir:

—¿En sustancia que hi fet? Me l'hi pulida.

LO DIPUTAT PER FORSA.

¡Ah! Ja 'n soch! Ja ha arribat l'hora de respirar ab llibertat:

ja tinch las angúnias fora.

Si senyors, soch diputat.

¡Quin tráfech! ¡quina tormental!

¡quin corre d'allá y d'aquí!

Si algú de vostés ho intenta,

ja sabrá lo qu'es patí.

Ab franquesa: si contava

qu'era difícil guanyar,

ni remotament pensava

lo que un home ha de suar.

Ara dihen que tú guanyas,

ara sembla que tú perts:

sempre noticias estranyas.

sempre nous càlculs incerts.

¡Quin fatich!

Ja 's hi dich

que 'l que vol aixarpá un acta,

tè de treballá un bon xich.

Avants d'arribá 'l gran dia

ja ho tenia tot á punt:

semblant promesas, corria

tots los pobles de un á un.

Tenia las grans influencias

del senyor Governadó;

m'apoyavan excelencias

de las que menjan turró.

Havia fet una llista

dels meus mérits personals;

era actiu proteccionista

y dels meus bons liberals.

Colocat á tanta altura,

¿qué més podia esperar

que una victoria segura?

¿quí se 'm podia oposar?

¡Ay fi! letsl!

Hi ha secrets

que desfán en poca estona

tots los càlculs més ben fets.

Quan jo méns ho pensava

se 'm presentá un contrincant

que 'm sitia y que 'm socava

las arrels al meu voltant.

No sé qué diable tenia

aquell home portentós:

lo cas es que seduhia

y arastrava ais electors.

Bè 'n feyam de tota mena

de... prédicas á la gent:

tothom girava la esquena

y, callant, anava fent.

—Al últim aquesta espurna,

vaig pensar jo, guanyará...

¿Sí? ¡Donchs vingá papé á l'urna,

y será lo que será!

¡Ja pots fer!

Si ha de ser

que un altre s'emporti l'acta,

no hi val pas tirar paper.

En efecte: jo pensava

sortir per fi diputat,

y, quan l'escrutini acaba,

veig que l'altre es qui ha guanyat.

Uns me deyan: —Hi ha hagut farsa.

Los altres: —No ho enteném.

Los altres: —No impacientarse,

nosaltres ho arreglarém.

Y una especie d'esperpento

que feya de capítol:

—Quan farém l'últim requènto,

vá dirme, tot mudarà.

Del dit al fet. No s'explica

tant rara transformació;

pero ab la seva traíca

l'acta me la emporto jo.

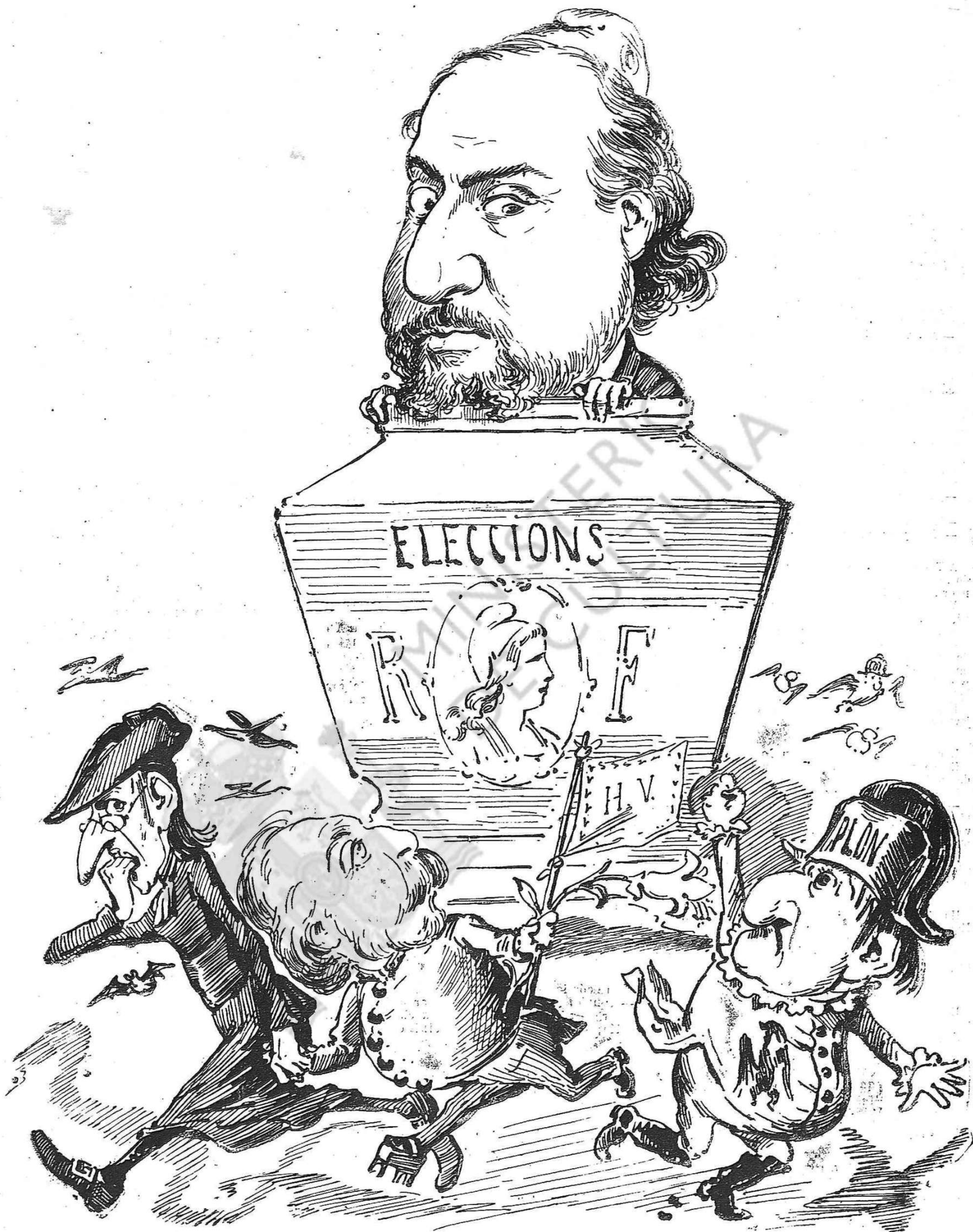
M'ha costat,

es vrilat;

pero al últim, *velis nolis*,

hi pogut ser diputat.

C. GUYA

La reacció pert las alas
y fuig. No vindrá may més:
l' hi fán més mal que las balas
los vots del poble francés.